

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ XXV СЪЕЗДИЗИ

Бүгү чурттарның пролетарийлері, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвөдиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 55 (10040)

1976 чылдың март 5, пятница

1925 чылда
үндөйлөтүнгөн

Өрткө
2 мөл.

«1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкыны» деп СЭКП ТК-ның төлөвилелиниң талазы-биле

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизиниң

ДОКТАЛЫ

1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкынының дугайында ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш А. Н. Косыгинниң илеткелдиң дыңнап, чугаалашкаш, Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизиниң доктаадыры болза:

Бүгү улустуң чугаалажып көрүлдөзү чоруп турарының үезинде долу чүүлдүгүнүшкүнү алган 1976 — 1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкынынын бадылаар.

Кол угланышкынынын удуртулга болдурга, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели беш чылдың чылдарының аайы-биле болгаш ССРЭ-ниң министерстволарының, ведомстволарының база эвилелдешкен республикаларының аайы-биле 1976 — 1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң Күрүнениң беш чыл планын ажилдап кылырын хандырар.

СЭКП-ниң XXV съездизинге, эвилелдешкен республикаларының Компартияларының съездилеринге, партияның край, область, хоорай болгаш район конференцияларына, партияның эге организацияларына, ажилчы чоннарның хуралдарына болгаш парлалгага, а ол ышкаш ажилчыларның, колхозчуларның, инженерлерниң болгаш техниктериниң, эртем болгаш культура ажилдакчыларының чагааларында кириген саналдарын онгу беш чыл планын ажилдап кылып турарынын үезинде көөр.

1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң Күрүнениң беш чыл планының төлөвилелин ССРЭ-ниң Дээди Сөвөдинге 1976 чылдың сентябрьда көөр кылдыр ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели кириер апаар.

Социалисттик экономиканы хөгжүдериниң чаа беш чыл планын ажилдап кылырын болгаш боттандыраарын СЭКП-ниң XXV съездизи бүгү-ле партия, совет, профэвилел, комсомол болгаш ажил-агыйын организацияларының ажил-агыйын, политиктиг эң чугула сорулгазы кылдыр санады.

ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизиниң март 3-те кежээки хуралына чүве чугаалаан эштер: П. С. Федирко — СЭКП-ниң Красноярск крайкомунун бирги секретары, А. И. Костюсов — ССРЭ-ниң станок туудуунуң болгаш инструменталдыг үлөтүрүүнүң министри, Е. В. Шпакова — Куйбышевтин «Россия» деп шоколад фабрикасының директору, М. П. Трунов — СЭКП-ниң Белгород обкомунун бирги секретары.

Съезд «1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкыны» деп илеткел талазы-биле санал бээрин соксадыр дугайында шийтирүүнү үлөтүп алган.

Эш А. Н. Косыгин түнөл сөс чугаалаарга, делегаттар болгаш аалчылар ону чылы-биле уткаанар.

«1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкыны» деп төлөвилел талазы-биле доктаалды съезд чатгыс эпсеткилдиг хулаа алган. Ол доктаалдын төлөвилелин съездиниң тургускаш комиссиязынын мурнундан Белоруссияның Компартиязының ТК-зынын бирги секретары эш П. М. Машеров кириген.

Съездиниң адынга хей саныг рапорттар болгаш чагаалар кээри үргүлчүлөп турар. Бүдүрүлгө, орга-

низация, туудуг, өөредилге черлериниң, колхозтар-нын, совхозтарның коллективтери, Совет Армияның болгаш Флоттун дайынчылары нинг байыры чедирип, боттарынын күш-ажылчы чедишкенинниң дугайын дыңнадып туралар.

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизи март 4-те Москвага, Кремльниң Съездилер ордунга бодунун ажилын үргүлчүлөткөн.

Съезд хун чурумунуң дараазындагы айтырымчы-партияның төп органнын сонгуурунче кириген.

СЭКП-ниң XXV съездизиниң салганы өндүр улуг сорулгалар-биле сорук кирген совет кижилер коммунистиг тургузуушкунуң улуг чаагай программаны амыдыралга боттандыраар деп чаңгыс эптиг чүткүлдүүн илергейлеп турар.

Эш А. Н. Косыгинниң түнөл сөзү

Эштер делегаттар! 1976—1980 чылдарда Совет Эвилелиниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкынынын төлөвилелин ий чартык ай үргүлчүлөп келген буюу-ла бүгү улустуң чугаалажып көргөниниң түнөлүгү бүгү съезд үндүрүп турар-дыр. Бо айтырым-нын талазы-биле съездиниң хулаа алар апар шийтирлер бистин шийтирлер амыдыралыга канчаар-даа ажок улуг ужу-дузалыг болур: социал-экономикалык политика-нын, чаа беш чылда коммунист-иниң материал-техниктиг база-зын тургузар талазы-биле партиянын болгаш улустуң бүгү ажил-чорудугазынын тодаргай утка-шынарын ол шийтирлер тодаргайлаар.

Съездиге чугаалажып көрү-биле Төп Комитеттин киригени кол угланышкынынын төлөвилелин съездиге санал берген бүгү эштер чатгыс эпсеткилдиг дөткөз болгаш анаа бедис үлөткөшкенин берген. Съездиниң комиссиязынын хулаа алган эдилетер-биле кады төлөвилели делегаттарга үлөп берген чүве. Кол угланышкынынын төлөвилелин туртка чугаалажып көргөни-нин мырнын агазында турта партиянын Төп Комитетиниң чорудуп келген улуг ажилы-нын түнөлүгү ол документте наптыжыг хейир-биле илергейлэ. Политбюроунуң тускай комиссиязынъ съездиниң мур-нунда-ла тургускаш турган, ол комиссия ТК-ның төлөвилелин-ге эвилелдешкен республика-ларының Компартияларының съездилеринге, партия конфе-ренцияларына илиң үндүр-гөп, парлаалга парламенттин саналдарын болгаш хамааты-ларын чагааларында санал-дарын чугаалажып көргөн. XXV съездиниң делегаттары-нын кириген саналдары-биле кады ТК-ның төлөвилелин-ге чагалалары съездиниң ко-миссиязына дамчыдып берген, ук комиссия чагалаларын чугаалажып көргөн болгаш си-дерге бадылады-биле кирип турар.

Делегаттарда үлөп берген документте кирибей барган азын хей саналдарын болгаш немелдерин төптө болгаш чер-черде чогутур хамаарыш-кан органның чугаалажып көөр болгаш бодуларынын хире-черге-биле практиктиг ажил-га барылаалар апаар.

Бистин партиявыстың Төп Комитетиниң Чингине секре-тары Леонид Ильич Брежнев-тин илеткелди, съездиниң ху-лаа алары кол угланыш-кынынын улугтулга болдур-шаан, беш чыл планын ажил-дап кылырын чогук айларда зоозар болгаш ону чугаала-жып көрү-биле СЭКП Төп Ко-митетиниң Пленумунга база ССРЭ-ниң Дээди Сөвөдиниң сессиязына кириери эрежок чугула.

Чаа беш чыл планынче бистин кирип турарымыз ажил-агый ажил-чорудугазынын масштабтарын болгаш ажил-чыг чорукту база шынарын бүгү кемчег-биле бедилериниң сорулгалары-биле холбашкан оон онзагай чүүлдерин барым-даалааш, улуг болгаш нарын ажилды кылар болгаш план төлөвилелин ылап доктааткан хуузаларында кылып тургу-зар ужураут. Улус ажил-агыйын бүгү аялдарынын ылаптыг болгаш деп-дески ажил-чорудугазынын ханды-рамын чугула бедилериниң бирозон ында болуп ту-гар.

Бистер беш чылдың кан-чаар-даа ажок улуг сорулга-ларын күтүлдүр талазы-биле ажилды органиаставышаан, ол сорулгалар онгу беш чыл-да бистин чуртувустуң бүгү ажилчы чоннарын чугаала-жыч илдепкенин доктаа-мал үнөр дөзү болуун дөз эр-гежок чугула бүгү-ле чүд-дерип кылар ужураут бис.

Бүдүрүлгө коллектив бү-рүзү онгу беш чылдың онза-лаары чедишкенин күтү-дүрүгө бүгү күштерин салыр (адыш чакнашкыны), партия-нын кижизиткени ажил-агый, инженер-техниктиг болгаш ад-министративтиг кадрлар олар-нын мурнуна салдыган чаа сорулгаларын бедилге тур-дар. экономикалык, эртем-тех-никтиг болгаш социал депши-гейин оруу-биле бистин Тө-рөк чуртувустуң дүргөн шим-чөшкенин чаа болдур ар-галарын совет эртемденер ажилдар дээриниң магады-лазы болза, совет улустуң по-литиктиг чатгыс аян, ажил-чыг алынын, колхозчу тара-чынарын, интеллигенцияны эрге-ажыктарынын болгаш эңсч сорулгаларынын нини чоруту болур. (Адыш чакнаш-кыны). Беш чылдың чедиш-кенин хейинде-ле мергедил-диң органиасты ажил-биле, бистин ажил-агыйын ажил-чорудугазынын бүгү-ле учас-токтарына ажил-херекти хар-ыскалыгы-биле көөрү-биле, күрүнениң болгаш күш-ажылдын сагыла-чурумун шыгымы сагымы-биле, соци-алист чарыты база күш-ажылды коммунистиг бую-биле көөрү дөзү шимчөшкенин кабарышкыны-биле ший-тирлеткир.

Эштер! Съездиниң ший-тирлери, онгу беш чылда бистин мурнууска салып турар сорулгаларынын масштаб-тары улуг энергияны болгаш сорук киришкенин болдурбас арта чок. Ийчигаш партия-нын съездиге салган эңсч со-рулгалары чеди алдынан тур-дар дээрин быжымы-биле бир-дир бис. Марксизм-ленинни өөредиг-биле чепселденген, канчаар-даа ажок улуг поли-тиктиг болгаш органиасты дуржуугазыг бистин Комму-нистиг партиявыс коммуни-те орукту бууредиг баптан ораар (үргүлчүлөдиг адыш чак-нашкыны) болгаш тургузуучу улус, чаа амыралдын чакан-чызы — хей националдыг совет улус ооп удуруугазы-биле коммунизмге бар чоруту. (Ди-миттиг, үргүлчүлөдиг адыш чакнашкыны. Шунту туруп илген).

(СЭТА).

СЪЕЗДИНИҢ ХУН ДЕМДЕГЛЕЛИ

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизиниң март 3-түн кежээки хуралына бир дугаарында партияның Красноярск крайкомунун бирги секретары П. С. Федирко чүве чугаалаан. Амгы үеде он улуг дөз 69 үлөтүр черлериниң тууду чоруп турар. Ол ышкаш ССРЭ-ниң Күртүлүүнүн база-лааны чингип планнарын бую-гар үлөтүрүүнүң сес болдурар-ын, тургузарынын ажилы чор-уп турар, а ышкаш черлер шийтир-биле 12 болур.

Үлөтүр тонирин болгаш колоо ажил-агый бүдүрүл-гөни районнарын тургузары-биле чергелештер кадрларын хаара тууду, быжылаар со-рулга-биле чуртталга база кудура-амырал туудуунуң айттырлары база шийтир-биле шийтирлер турар.

СЭКП-ниң XXIV болгаш XXV съездилериниң аразында үеде машина туудушкунуң техниказын болгаш техноло-гиязын сайзырангайыңаар ажил колданыш ССРЭ-ниң станок туудуунуң болгаш ин-струменталдыг үлөтүр ми-нистри эш А. И. Костюсов чугаалаан. Онгу беш чылда ма-шина туудушкунуңа, база де-мар чаага болжааларындагы шийар талазы-биле чаартылга-ларын калбак программанын боттандырып чорудар ужу-рут. Ол программалда машина туудушкунуң бүгү ажил-дарын улус сайзырангайы-дып, специализацияны хан-галары база кирип турар.

Ораар Станок туудуунуң болгаш инструменталдыг үлөтүр ми-нистерствонуң сорулгаларынын дугайыг ту-

гаалаан, бо адыр дериг-хе-рекселериниң эң таарымчалыг хейирлери дүргө темпигин бүдүрүп үндүр апарып ми-нистр айткан. Бо адырны ажилчылар болгаш специа-листер бедис техник-эко-номиктиг көргүзүлгөни техно-логтүр дериг-херекселерин тургузар дөзү кызымаккай ажалдап турарын министр ба-зылап айткан. Ыладе дериг-херекселер даштыкынын ол ылаптан стаблктарында бол-гаш пресстеринде дулак чок, а чакылды харып оларда ар-тык шынарыг болуп ужураут. Амгы үеде чурттуң станок кы-лар үлөтүрү кыдыр-даа хей-ириниң дериг-херекселерин болгаш инструменталдыг кы-лаш шылар аргалыг апары-лын ол чугаалаан.

Куйбышевтин «Россия» деп шоколад фабрикасының дирек-тору эш Е. В. Шпакова бүд-үрүлгөни ажилчынын, кылы-ларын шынарын бедилди, эңилдериниң айттырларыг доктааган. Бо талазы-биле ол бүдүрүлгө чери элээн че-дишкенин боттуну бооп тура-да, коллективтиг кол сорул-галы продукциянын шынарын ам-даа экилерин бооп ту-рарын ол айткан.

Делегаттын саналында эртем-биле бүдүрүлгө чериниң ар-амыла харылаанын айттыр-ганын доктарга-биле айт-тыган. Бүдүрүлгө черлериниң ажилчынын ажилыг чор-уу кол хамаарып турар эң чугула айттырлары адыр-лар аайы-биле институттар, конструктор болгаш техноло-гтүр боттор алам илдепкенин шийтирлээр ужураут. Эш Е. В. Шпакова бодунуң фаб-рикасының чакнагы үлөтүр-лэш, ыдыг куралдарынын тыяларыг кол угланыш-кынынын айткан.

Тоску беш чылдың үезинде

кусеттигеп ышкыш ол хире калбак социал программа чурттуң тоотугу-биле туруп көр-бөз деп эш Е. В. Шпакова доктарган. Ол бодунуң сана-лыгга азы-чөм үлөтүрүүнүң коллективтериниң ажилда-гы улам эңилдериниң айттыр-ларыг чугаалап, кижилериниң ажилыг улам ажилгыт, а амыдыралы — улам чаагай болгаш културалыг болдурар дөзө чүчү кылырын айткан.

Эш Л. И. Брежневтин ажил-агый болгаш култура тур-гузуушкунуң талазы-биле айткан идеяларын болгаш саналдарын ыла бодап, бистин чурттуң мурунда онгу беш чылда ажилчынын турар пер-спективаларын көөргө, ботун бистин партиявыс дөзгө, ко-ммунизмге орукту дидим-биле, чогалдыгы, тымыңыр бую-биле салып турар чартыкты-ларын партиялар-дыр дөзгө-гө бчаа катан, ыла бүдүрүр бис — деп, партияны Белгород обкомунун бирги секретары эш М. П. Трунов чугаалаан.

Курскиниң магниттиг аном-ализми бүрүп-биле ажилдар дугайында депиниң чатгылар бистин черде ботун херек кы-рыла боттанып турар деп ора-тор уламчылаан. КМА дөз-гө, ажилыг казар байлактар талазы-биле күрүнениң шы-жамыры-дыр.

Бо черин куралдарынын ажилдагы кириер чорук об-ластың партия организаци-янын, бүгү ажилчы чонна-рын он чугула херээ апарган. Курскиниң магниттиг аном-ализми деискээринге Бүгү-лөткө ужу-дузалыг үлө-түр комплексиин тургузар дугайында системаны ажил-дап кылган чорукка сеткил ханып, ооруп четтирип турар бис. КМА-нын байлаа бистин Төрөк чуртувустуң эконо-

мика талазы-биле күчү-шыл-дын улугтуларынын улам та-арышкынынын байданышга үн-дөшкөзү, кара металлургия-нын чаа дөмүр-рула базазын тургузарыгга илдепкел хемчег-лери канчаар ап турарынын дугайыг чугаалааш, ора-тор дөз-рула туудулары дериг-хе-рекселер, конструкциялар-биле шалыкын хандыраарын ССРЭ-ниң Кара металлургия министрствозу, ССРЭ-ниң Аар үлөтүр тууду министрствозу, ССРЭ-ниң Тускай монтак ту-дуг министрствозу шапкын-чылар ужураут деп күзөдүн илдеткен.

Курскиниң магниттиг аном-ализми деискээринге бүдү-рүчү күштерин улам та-арышкынынын байданышга үн-дөшкөзү, кара металлургия-нын чаа дөмүр-рула базазын тургузарыгга илдепкел хемчег-лери канчаар ап турарынын дугайыг чугаалааш, ора-тор дөз-рула туудулары дериг-хе-рекселер, конструкциялар-биле шалыкын хандыраарын ССРЭ-ниң Кара металлургия министрствозу, ССРЭ-ниң Аар үлөтүр тууду министрствозу, ССРЭ-ниң Тускай монтак ту-дуг министрствозу шапкын-чылар ужураут деп күзөдүн илдеткен.

Курскиниң магниттиг аном-ализми деискээринге бүдү-рүчү күштерин улам та-арышкынынын байданышга үн-дөшкөзү, кара металлургия-нын чаа дөмүр-рула базазын тургузарыгга илдепкел хемчег-лери канчаар ап турарынын дугайыг чугаалааш, ора-тор дөз-рула туудулары дериг-хе-рекселер, конструкциялар-биле шалыкын хандыраарын ССРЭ-ниң Кара металлургия министрствозу, ССРЭ-ниң Аар үлөтүр тууду министрствозу, ССРЭ-ниң Тускай монтак ту-дуг министрствозу шапкын-чылар ужураут деп күзөдүн илдеткен.

Курскиниң магниттиг аном-ализми деискээринге бүдү-рүчү күштерин улам та-арышкынынын байданышга үн-дөшкөзү, кара металлургия-нын чаа дөмүр-рула базазын тургузарыгга илдепкел хемчег-лери канчаар ап турарынын дугайыг чугаалааш, ора-тор дөз-рула туудулары дериг-хе-рекселер, конструкциялар-биле шалыкын хандыраарын ССРЭ-ниң Кара металлургия министрствозу, ССРЭ-ниң Аар үлөтүр тууду министрствозу, ССРЭ-ниң Тускай монтак ту-дуг министрствозу шапкын-чылар ужураут деп күзөдүн илдеткен.

натан.

Делегаттар санал-онал бө-рүлүк сөксөдир деп шийтир-лээн.

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвү-лелиниң Даргазы эш А. Н. Ко-сыгин түнөл сөс ап, чүве чу-гаалаарга, съездиниң делега-тары болгаш аалчылары ону чылы-биле уткаанар.

СЭКП ТК-ның Политбюро

кежигүүнөге кандидат, Бело-русияның Компартиязының ТК-зынын бирги секретары эш П. М. Машеров комиссияны дөзгө-гө чугаалаарга, 1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдериниң кол угланышкынынын дугайында илеткел талазы-би-ле доктаал төлөвилелин ном-чаап.

МОСКВА. Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXV съездизи.

ЧУРУКТА: Совет Эвилелиниң ий дакпыр Маа-дыры, ССРЭ-ниң ужурукчу-космонавты А. В.

Филиппенко съездиниң Воронеж областың партия организациязында делегаттары аразында.

В. ЧЕРЕДИНЦЕВИН фотогу.

(СЭТА-ның фотохрониказы).

